

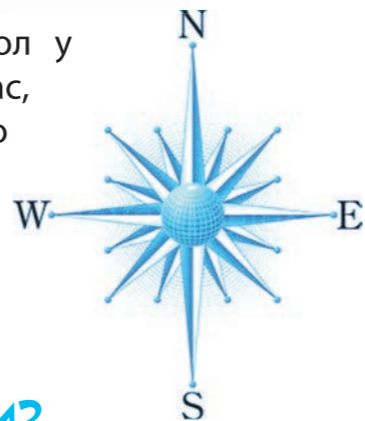
ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА

у	Е	п	Н	н	Т
---	---	---	---	---	---

1. Розташуй літери від найбільшої до найменшої, і ти довідаєшся, на якій планеті Сонячної системи дмуть найсильніші вітри.

2. На картах або гербах часто зображують символ у вигляді стилізованої зірки – розу вітрів. Схожа на компас, правда? Познач на розі вітрів напрямки північно-східного (ne), південно-східного (se), північно-західного (nw) та південно-західного (sw) вітрів. N – північ, S – південь, W – захід, E – схід.

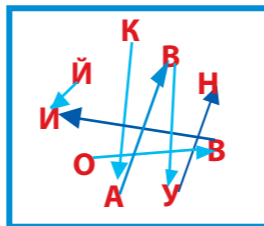
NORTH (англ.) – північ, **SOUTH** (англ.) – південь, **WEST** (англ.) – захід, **EAST** (англ.) – схід.

ЯКІ НАЗВИ МАЮТЬ ВІТРИ?

- В архангельському помор'ї часто дме західний вітер, який приносить дощі. Якщо ти згадаєш, як називають маленьких вередливих дітей, що люблять плакати, то довідаєшся його назву.
- У Центральній Америці у лютому-березні без перестану декілька днів дме північно-східний, дуже сильний і неприємний вітер. Скористайся підказкою, і ти довідаєшся його назву.

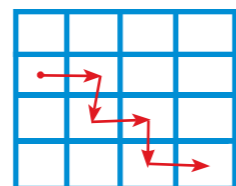
1	2	3	4	5	6	7	8
А	З	Л	Й	И	Н	З	І

3. Коли цей вітер дме з Егейського моря на береги Туреччини, то швидко дозрівають кавуни. З'єднай букви за стрілочками та прочитай назву вітру.

4. Цей південний морський вітер здіймає такі високі хвилі в Чорному та Азовському морях, що здатен викинути на берег рибацький човен. Скористайся схемою та дізнайся назву вітру.

У	О	К	Ф
Г	А	Е	Є
П	Р	Б	С
Н	Ю	І	Й

Передплатний індекс 89454

Автор газети:
Макимишина Наталя Олександрівна,
лауреат I Всеукраїнського Інтернет конкурсу „УЧИТЕЛЬ РОКУ-2016“ за версією науково-популярного природничого журналу „КОЛОСОК“, учитель початкових класів спеціалізованої школи № 40 м. Маріуполя.

Підписано до друку 22.02.17,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Юний географ

(твое ім'я та прізвище)

№6/2017
БЕРЕЗЕНЬ

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

По гідрові Вітер Віє...

Легенда розповідає, що у бога зоряного неба та богині вранішньої зорі було чотири сини, боги вітру: північний – Борей, західний – Зефір, південний – Нот та східний – Евр. У кожного був свій норів, свої вподобання. Борей, найсильніший та найлютіший серед вітрів, жив у піднебесному палаці. Поруч з ним мешкали й інші вітри. Пронизливо завиваючи, налітав Борей на моря, здіймав хвилі в океанах, збивав у білу піну воду, піднімав бурю і наганяв холод, що сковував річки та озера льодом.

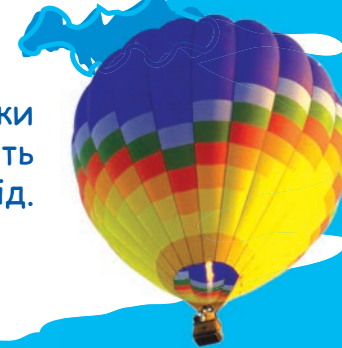
Бог Зефір дув зі сходу і був найбільш лагідним. Його вологе дихання з моря сповіщало про наближення весни, а влітку дарувало прохолоду людям, тваринам та рослинам. Швидкий південний вітер Нот наганяв вологий туман. Східний, Евр, часто руйнував кораблі і разом з Нотом та Зефіром здіймав бурі.

Давні греки поклонялися богам вітру, будувати на честь них храми, підносили подарунки. Вони гадали, що можна вблагати бурю вщухнути, а вітер – подути.

Вітер – дуже цікаве явище природи. Він може бути теплим і холодним, лагідним і колючим, несамовитим і безтурботним. Він може бути і руйнівником, і помічником людини.

ДОВІДНИЧОК РОЗУМНИКА

Напрямок вітру визначають за стороною горизонту, звідки він дме. Якщо, наприклад, вітер дме зі сходу, його називають східним. Це означає, що повітря переміщується із сходу на захід.

ВІДПОВІДІ ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА. 1. Нептун. ЯКІ НАЗВИ МАЮТЬ ВІТРИ? 1. Тілакун. 2. Залізняк. 3. Кавуновий. 4. Гарбій.

Розумник: Розкажу вам цікаву історію!

До царя Соломона прийшла зі скаргою старенька. На останні гроші вона купила на базарі борошно і понесла додому. Але налетів вітер, і розвіяв все борошно. Бабуся запитала, чи не може вітер відшкодувати збитки. Мудрий Соломон розсудив на користь старенької. Він наклав штраф за розсипане бабусине борошно на... корабельників, які вранці молилися, щоб був вітер.

Пустунчик: Вітер – це природна стихія, це лихо!

☉ Найсильніші вітри – смерчі або торнадо. Вони налітають зненацька, утворюють в повітрі велетенські вихори, схожі на хобот слона. Смерч затягує все, навіть автомобілі, руйнує будинки, ламає або вириває з корінням дерева.

☉ Небезпекою на морі є шторм. Вітер жене величезні водяні вали, які заливають береги, руйнують мости, дамби, будинки, затоплюють рівнини.

☉ Інколи небо над Пекіном набуває зеленого кольору. У такі дні в китайських прогнозах погоди повідомляють про сильний вітер, який несе в місто жовтий пил і пісок з пустелі Гобі.

☉ Вітри-суховії висушують землю, тому гинуть дерева, трави. Одне з найсухіших місць на Землі в Антарктиді – Сухі долини. Тут немає льоду і снігу, а дощів не було вже два мільйони років.

☉ Північні вітри приносять холод і морози, від яких страждають і люди, і тварини.

☉ Вітер здуває верхній родючий шар ґрунту.

☉ Вітри гнуть та ламають дерева, руйнують пташині гнізда. Люди намагаються допомогти деревам витримати стихію вітру та створюють лісові насадження, переважно з дубових та букових дерев.

Лапуня: Вітер – це наш помічник, його енергію використовують люди!

☀ Спекотним літом вітер приносить довгоочікувану прохолоду, дощі.

☀ Вітер надуває вітрила кораблів і допомагає здійснювати морські подорожі.

☀ Вітер здимає повітряного змія, підганяє повітряні кулі, без попутного вітру не обійдеться парусний спорт.

☀ Але й зустрічний вітер – наш помічник! Він підставляє свої груди стрибунам з трампліну на лижах. Спортсмен може довше утриматися на повітряній подушці та пролетіти більшу відстань.

☀ Вітер розносить насіння рослин та спори грибів. У безвітряну вони не можуть подорожувати.

Тож деякі гриби намагаються змінювати погоду! Вони виділяють водяну пару, яка охолоджує повітря та створює повітряні потоки. Цей малесенький вітерець здатен підняти спори грибів і перемістити їх в інше місце.

☀ Як тільки зі східних схилів Скелястих гір (у Канаді) подме теплий вітер – „чинук”, температура повітря збільшується до 300 °С, починають танути сніги.

☀ Вітрова енергія не шкодить природі. Вітряки з'явилися в Данії, і ця країна досі займає перше місце за використанням енергії вітру. На Україні також є вітрові електростанції.

☀ 15 червня відзначають міжнародний День вітру. Метою цього свята є пропагування вітроенергетики.

Цікавинки від Лапуні

Єдині живі істоти, які виводять потомство і вигодовують малят на ураганному вітрі, – це імператорські пінгвіни. Ці найбільш морозостійкі птахи виводять і вирощують своїх пташенят в Антарктиді взимку на морозі за ураганного вітру.

